

Yttrande angående uppdatering av riksintresseområden för friluftsliv i Vansbro kommun i Dalarnas län.

Yttrandet avser den del av området Säfsnäs-Grangärde som ligger inom Vansbro kommun jämte förslag om utökning.

Vi föreslår att Vansbro kommun samverkar med Ludvika kommun i vad gäller området Säfsnäs-Grangärde, Riksintresse för friluftsliv.

1. Bakgrund

I Vansbro kommun finns 2 befintliga områden som är klassade som riksintresse för friluftsliv.

- Västerdalälven med Görälven, beläget i Malung, Vansbro och Gagnefs kommuner
- Säfsnäs – Grangärde, beläget i Ludvika och Vansbro kommun

Riksintresset Säfsnäs – Grangärde är det sydligaste större orörda området i Sverige nära större befolkningscentran, bl.a. med säker snötillgång.

2. Namn och datum

Föreningen Borta Med Vinden, Org nr: 802470-3103

I det följande förkortas föreningens namn till BMV.

3. Områdesnummer och områdesnamn

BMV väljer att primärt yttra sig om Riksintresset med benämningen Säfsnäs – Grangärde och då den del som är belägen i Vansbro kommun samt tilläggen B och C under avsnitt 7 nedan.

Då Säfsnäs och Grangärde socknar numera är helt belägna i Ludvika kommun, blir det märkligt att använda denna benämning för delen, som är belägen i Vansbro kommun.

- Vi skulle istället förordas att Länsstyrelsen låter ändra namnet Riksintresset med benämningen "Säfsnäs – Grangärde" till benämningen Riksintresset "Finnmarken i Ludvika och Vansbro kommun".

Detta överensstämmer också med texten på sidan 46 i Planbeskrivningen till Översiktsplanen,

För att förenkla i texten nedan använder vi oss av benämningen "**Finnmarken**".

4. Kommun

Vansbro

5. Riksintresset berör flera kommuner

Riksintresset med vårt förslag till benämning "**Finnmarken**" berör Vansbro och Ludvika kommuner.

6. Area

Det befintliga riksintresset "**Finnmarken**" omfattar totalt ca 110 800 ha, varav ca 31 000 ha i Vansbro kommun.

7. BMVs synpunkter

BMVs synpunkter är i korthet följande:

A. Det befintliga området "**Finnmarken**" i Vansbro kommun bör intakt bevara sin status som riksintresse för friluftsliv.

B. Området riksintresset "**Finnmarken**" bör utvidgas österut omfattande Naturre reservaten/ Natura 2000 områdena Tjärnberget, Sälsklinten, Rostberget och Birtjärnsberget fram till gränsen mot Gagnef kommun.

Området kommer då även att omfatta bergen Flenarna, Svansberget och Hästberget öster om samt bergen Länsmansberget, Klacken, Myckelbergen och Furuberget, väster om Bysjön.

Bysjön med Orsalen och vattendraget Äskans delta i Södra Bysjön bör alltså också ges riksintressestatus för friluftsliv och integreras i det befintliga riksintresset för Västerdalälven med Görälven.

Vattennivån i sjöarna Bysjön och Orsalen styrs av vattenståndet i Västerdalälven genom utloppet i Noret.

C. Området riksintresset "**Finnmarken**" bör utvidgas västerut till att omfatta Naturre reservatet och Natura 2000 området Gransjöberget samt Sorsanberget fram till gränsen mot Malungs kommun.

Områdena A-C redovisas på Bilaga 1.

Naturvärden i området B redovisas i bilaga 2

Våra motiv till att bevara området "**Finnmarken**" intakt som riksintresse för friluftsliv och utöka det mot öster och väster, med ca 22 000 ha, framgår av kapitlen nedan samt av bilagorna 1-2.

8. Huvudkriterier

Områdena har särskilt goda förutsättningar för

- berikade upplevelser i natur- och kulturmiljöer
- friluftaktiviteter
- vattenanknutna friluftaktiviteter beträffande året runt fiske samt kanotning och bad

9. Stödkriterier

Berikade upplevelser i natur- och kulturmiljöer omfattar bl.a.

- Intresseväckande naturvärden med kontinuitetsskogar
- Intresseväckande kulturvärden med mer än 150 finnbosättningar i huvudsak i området A. Tillkommer sedan fäbodan och bruksmiljöer.

Orörda kontinuitetsskogar, myr- och mossmarker.

- Stora naturområden med stillhet/tystnad/låg ljudnivå undantaget ett delområde på Röbergfjället och Köjkeberget/Silkomhöjden väster och sydväst om finnbyn Flaten, där 8 + 6 vindkraftverk driftsattes år 2007 respektive 2009. Boende i Flatbyn är under vissa väderbetingelser bullerstörda av de närmast belägna vindkraftverken trots 1,6-2 km avstånd till verken.
- Tilltalande landskapsbild, storslagen natur med utblickar över land och vatten från bergstoppar som Knästen, Klacken, Kölaråsen, Kalliberget, Sanso, Hästkullberget och finnbarna Närsen, Nybofjäll och Sigfridstorp m.fl.

Utsikt från byn Närsen ut över den öriska sjön mot Kajsberget, Foto från Jimmy Gustavsson, Nås

- Den storkulliga terrängen erbjuder en betydande variation och god fördelning mellan mark och vattenområde, och som tidigare generationer anpassat sitt boende, försörjning och transportvägar till. Tillgång till jakt, fiskevatten, myrslåtter och kalkkällor var betydelsefulla. Dessa finns bevarade än idag.
- För området sällsynta träd och växter finns såsom gamla aspar i höjdlägen och varglav på gamla tallar. I området finns flera hängmyrar med en rikkärrvegetation.

Detta gäller bl.a. områden runt Knästen där Fagermyren med knappag, tvåblad och kransrams växer, Övre Kampmossen, strax söder om Knästen, kan visa upp minst sju olika orkideé-arter vilket få lokaler i Dalarna kan tävla med. Tjärnbergets naturreservat hyser grönkulla och myskan. Den sistnämnda är endast påträffad på ett par lokaler i Dalarna.

- Starka bäverstammar gynnar den biologiska mångfalden längs vattendragen , dessutom finns ökade stammar av utter.
- De fyra stora rovdjuren.
- Sällsynta fågelarter finns såsom pilgrimsfalk, jorduggla, fiskgjuse och lärkfalk. Flera indikationer finns på att kungsörn häckar inom området. Fjällvråk har observerats på en lokal där den tidigare har häckat. I år har två havsörnar observerats i ett område där de knyckte en gädda från en fiskgjuse.
- Inom området finns flera gamla granbestånd med en blandning av höga boniteter och hänglavsrika bestånd på magrare mark. Flera rödlistade fjärilar lever i den sistnämnda skogstypen. I det föreslagna området är ett tiotal rödlistade skalbaggsarter och flera rödlistade tickor, exempelvis rosenticka, påträffade. Tre olika skalbaggar beskrevs som nya för vetenskapen från Birtjärnsbergets naturreservat. En av dem heter Atheta ehnstroemi.. I området har även Baraqnowkiella ehnstroemi påträffats.
- Värdefulla bestånd med gammal grov tallskog finns på flera ställen inom området. I Furubergets västerbranter är varglav funnen på en grov död tall liksom den växer i stormängd på en lada vid Kölaråsen. De rödlistade raggbocken samt skrovlig plattbagge är även funnen i grova tallågor inom området liksom urskogsängern.

Goda naturgivna förutsättningar för friluftaktiviteter finns med bl.a.

- bra vattenkvalitet utan kloakutsläpp, flerstädes lämpliga badstränder och variation med hård- och mjukbottnar
- lämplig terräng med variationsrik topografi, mycket lämplig för vandring och längdskidåkning etc.
- intressanta mera svårtillgängliga områden med inslag av storblockighet, snårigheter och myrar är skyddsplatser för viltet och fågellivet. Blockig terräng har medfört att gammal skog kunnat bevaras där, då den inte kunnat avverkas.
- hela området är ett grönt stråk, undantaget kalhyggen.
- vissa områden är nästintill helt orörda av människan och kan karakteriseras som vildmarksområden och föga påverkat av slitage.

Goda förutsättningar för att behålla och förbättra värden

- flertalet delområden tål ökad besöksfrekvens även om god planering behövs för att inte göra ingrepp i vissa känsliga orörda områden, t.ex genom markerade stigar
- de markerade vandringslederna har nyttjats frekvent i generationer och tål ökad besöksfrekvens. Arbete med röjning och att uppgradera markering och installera informationsskyltar pågår
- för några av vandringslederna finns övernattningsmöjligheter, några handikappanpassade, toalett, eldstäder, lägerplatser, vindskydd, slogbodar, tex runt sjön Närsen och vid Lindesnäs
- åtkomsten till leder finns via lokalt vägnät och skogsbilvägar med bil, cykel och möjlighet med charterbuss
- inga hinder finns idag i form av stängsel eller dylikt som inskränker allemansrätten
- säkerhetsavstånd måste iakttas vintertid för iskast från vindkraftverken vid Röbergsfjället och Silkomhöjden/Köjkeberget.

10. Friluftaktiviteter

Väl etablerade friluftaktiviteter i Finnmarksområdet är vandring, jakt, fiske, längdåkning, utförsåkning, snowboard, kanoting, bad, natur- o kulturupplevelser ofta med guide turer, dressinåkning längs den nedlagda inlandsbanan, fågelskådning, övernattning i tält eller stugor. Markerna erbjuder även goda möjligheter till svamp- och bärplockning.

Inom delar av området bedöms finnas förutsättningar för att utveckla turismen ytterligare med exempelvis orientering, skogsmaraton och geocaching, terränglöpning, landsvägscyking, mountainbike, draghundssport, ridning samt reglerad skoteråkning längs leder.

Då det finns betydande lokal kunskap om naturen och kulturen finns förutsättningar för att öka arrangemang av guide turer och kursverksamhet med anknytning härtill.

Vi är dock något tveksamma till långt driven rovdjursturism, då det kan störa viltets naturliga beteenden och innebära risker för de besökande.

Att fast boende och besökare på eget initiativ betraktar viltspår från upplagade vintervägar, på islagda sjöar eller med skidor förekommer dock redan idag.

Under senare år har inflyttning skett av medborgare från Mellaneuropa, främst från Nederländerna. De har attraherats av naturen och i flera fall etablerat verksamheter med anknytning till naturturism.

Ett 40-tal företag och föreningar med lägervistelser arbetar med naturturism i kommunen. Naturturismen har ökat sedan 1980-talet.

Äldre kyrkstigar har röjts upp och märkta vandringsleder har etablerats. Det finns en speciell vandringsledsgrupp, som skall se till att leder hålls öppna och uppmärksatta. Lederna röjs även med hjälp av jaktlagen.

Det finns en väl etablerad led runt sjön Närsen med ett par övernattningsstugor. Leden används även för årliga vandringar av kommunens skolor.

Även från campingen och Herrgården i Lindesnäs utgår vandringsleder. Kyrkstigarna från Finnmarken har kyrkorna i socknarna som mål, där det finns hotell, pensionat, campingplatser, restauranger och övrig service.

I kommunen är Vansbrosimningen och Flygfesten i Dala Järna de stora arrangemangen, som drar mycket besökare. Ett flertal aktiviteter arrangeras runt Vansbrosimningen såsom maraton och triathlon. Den 3 juli 2013 nystartades cykelloppet "Vansbro Bianchi 120 km" på landsvägar genom Finnmarkens vackra natur med skog, berg, sjöar och frodig terräng.

Den 1 juni 2013 nystartades en jakt- och friluftsmässa i Lindesnäs med drygt 1 400 betalande besökare.

Naturen som en hälsofrämjande resurs uppmärksammas allt mer och försök med detta pågår på flera håll i landet. Lärcentrum Vansbro har inom Yrkeshögskolan under flera år utbildat ledare för sådan verksamhet, som med fördel kan läggas i de rogivande områden varom här är fråga.

11. Beskrivning av områdets värden

Riksintresseområdena för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv sammanfaller ofta helt eller delvis, och när detta är fallet stärker det naturligtvis områdets konkurrenskraft vid avvägningar mot exploateringsringsintressen enligt kap. 3, § 7 och 8.

Kulturobjekt ingår inte sällan i vad som motiverat att ett område utpekats som riksintresse för friluftslivet. Vissa värdefulla naturtyper är resultatet av en kontinuerlig hävd som också har ett högt kulturvärde. Ökad samordning mellan naturvården och kulturmiljövården är viktig för att bevara ett område för ett variationsrikt och intressant friluftsliv och minimera målkonflikter.

Naturkvalitéer

Gammelskogens skönhet. Foto Siv Samuelsson

Ett storskaligt skogsbruk har tagit bort många gamla, överåriga skogar i kommunen, som i Nås boende entomologen Bengt Ehnström följt under sextio år. Några nyckelbiotoper har sparats, varav flera är belägna i Finnmarken. Några naturreservat samt Natura 2000 har även inrättats där. Detta räcker ej på långt till att fylla upp de planer på att 17% av våra produktiva skogsarealer skall sättas av som skyddade för framtiden, enligt de löften som vår förra miljöminister lovade på FN-konferensen i Nagoya för några år sedan. Väl märk de arealer, med bl.a. myrmarker och olika impediment, som bolagen har sparats och räknat in i deras avsättningar har ej speciellt stort värde för den biologiska mångfalden. Det är mer den traditionella produktionsmarken som bär upp den biologiska mångfalden i kommunen, speciellt om det finns större volymer med död ved i bestånden. Det finns mer arter i de döda träden än i de levande träden.

I anslutning till många bergstoppar i Finnmarken har dock gammelskog bevarats i många hundra år på grund av topografin, som fram till våra dagar räknades som tekniska impediment. Dessa skogar är av högsta värde att bevara genom att de representerar de få områden som man kallar för kontinuitetsskog. I dessa bestånd har trädslagsblandning och en variation av trädåldrar bevarats fram till våra dagar. Tallar som har en ålder på 200 – 300 år är ej sällsynta. Gamla aspar står på flera ställen kvar i sluttningarna. Detta gäller bl.a. Knästens västsluttning, St. Flen och flera bergstoppar väster om Finnjällsen. En noggrann inventering av andra bergstoppar som har denna skogstyp måste utföras med det snaraste i området.

Skogsstyrelsen bedriver en inventering av våra kvarvarande kontinuitetsskogar. Vi har redan förlorat en mängd med för naturvården värdefulla skogsbestånd under de senaste

decennierna i kommunen, detta kan ej fortsätta utan att vi med skam inför de kommande generationerna kommer att lämna efter oss ett utarmat landskap. Löftet att vi i framtiden skall kunna rekonstruera naturskogar är inget annat än en lögn. Det skulle ta c:a 300 år att skapa ett intressant skogsbestånd men arterna som ingår i denna miljö kommer knappast att finnas kvar i landskapet.

Naturkvalitéerna för området B enligt kap 7 ovan finns beskrivna i Bilaga 2.

Kulturkvalitéer

En spillra från Finnmarken. Foto Johan Steffansson

Vårt skogsfinska kulturarv härrör från slutet av 1500-talet, då delar av Mellansverige koloniserades av svedjebrukande skogsfinnar, främst från Savolax.

Ett av de unika kärnområdena är Finnmarksområdet i Vansbro Kommun.

Vidare är den skogsfinska kulturen och dess historia en del av de nationella minoriteterna som bör åtnjuta särskilt skydd. Därför är det viktigt att inventera synliggöra, bevara och levandegöra den skogsfinska kultur- och naturmiljön.

Ett LONA-projekt, ”Finnmarkens Miljö & Kulturarv”, bedrivs av Finnmarkens hembygdsförening/Kroktorp och där Vansbro kommun står som projektägare.

Inom projektet arbetar man med att kartlägga hela den sammantagna miljön av lämningar efter finnbosättningar, inom Nås, Järna och Äppelbo finnmark.

Det skogsfinska kulturarvet lever kvar, för än idag är finnmarken en levande bygd genom att det finns både fast - och fritidsboende i stort sett i alla finnbyar. I många av dessa byar håller man även odlingslandskapet öppet.

Ett privat arbete har påbörjats för att åskådliggöra finnmarkens rika natur- och kulturmiljöer som helhet. Det framarbetade materialet kommer sedan att dokumenteras på karta.

I området finns en mångfald av fäbodlar och fäbodlämningar. Ett flertal har fått pånyttfödelse som fritidsvisten.

Hitills kända i det befintliga området A
23 fäbodlar/fäbodlämningar - 53 vallar

I det utökade området B och C)
32 fäbodlar/fäbodlämningar - 219 vallar

För att nämna några av de större:

Vinberget - 29 vallar

Morbodarna – 23 vallar

Sälsriset – 22 vallar

Gransjöberget – 19 vallar

*”I Dalarnas miljömål/åtgärdsprogram 3:2, 2013-2016
ligger målsättningen att kartlägga fäbodlar och finnbosättningar”.*

12. Förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden

Ett 40-tal föreningar och lokalt ägda småföretag knutna till naturturism finns i kommunen.

En fortlöpande dialog med berörda markägare, närboende, Skogsstyrelsen och Naturskyddsföreningen och Ornitologiska föreningen är av betydande värde.

En alltför stor avflyttning från kommunen kan motverkas genom att turismen ges förutsättningar för att utvecklas och då även naturturismen.

Ett led i till kommunens möjlighet att attrahera fast boende och fritidsboende är att underlätta något för strandnära bebyggelse, men detta måste dock anpassas till naturens villkor och kommunens bebyggelseplanering.

13. Hot mot att kunna bevara och utveckla områdets värden

En fortsatt storskalig avverkning av skog.

Lokal igenväxning av ängsmark

Terrängkörning, *Ref 3*

I takt med att terrängkörningen i landet ökar, ökar riskerna för skador och störningar

på olika allmänna intressen som skyddas av terrängkörningslagen.

Barmarkskörningen skadar främst marken och vegetationen medan körning i snötäckt terräng kan innebära skador och störningar på främst djurlivet, friluftslivet och de areella näringarna. Det är framförallt den ökade användningen av ATV fordon (fyrhjulingar), som ger ett ökat slitage.

Enligt lagstiftningen har t.ex. länsstyrelserna och kommunerna möjlighet att inrätta regionala och kommunala reglerings- eller förbudsområden.

Kommunen bör ta initiativ till att i samråd med markägare, lokalt boende, föreningar och företag, som arbetar med naturturism och bevarande av känsliga natur- och kulturområden, diskutera reglerings- eller förbudsområden.

Vindkraftverk

Energimyndighetens förslag till nya riksintresseområden i 2012 -11-30 och Länsstyrelsens acceptans, 2013-03-15, att delar av befintligt Finnmarksområde i väster skulle kunna vara lämpligt för vindkraft, är kontraproduktivt för miljön, boendemiljön och för naturturismen.

Vare sig Ludvika kommuns eller Vansbro kommuns ingivna synpunkter i tjänsteskrivelser till Länsstyrelsens planavdelning på Energimyndighetens förslag till nya riksintresseområden i Finnmarkens västra delar, enligt KS beslut 2013-02-05 respektive 2013-02-13, hörsammades av Länsstyrelsen. Även Malungs kommuns synpunkter att kunna behålla området söder om E45 som ett tyst område avvisades av Länsstyrelsen. Flera myndigheter och verk, Boverket, Riksantikvarieämbetet, SKL och Naturvårdsverket riktade stark kritik i sina remissvar på Energimyndighetens förslag.

I kommunernas demokratiskt förankrade översiktsplaner finns tillräckligt stora ytor avsatta för vindkraft för att uppfylla riksdagens målsättning om vindkraftsutbyggnad.

BMV ifrågasätter Länsstyrelsens motiv och ställningstagande beträffande västra Finnmarken. Länsstyrelsen har varit delaktig i den för Vansbro kommun relativt nya översiktsplanen, som antogs i oktober 2011.

Vansbro kommun har med befintliga och pågående utbyggnader av vindkraftverk inom och i direkt anslutning till kommunen påtagit sig ett oproportionerligt stort ansvar för av riksdagen beslutad utbyggnad av vindkraften i Sverige. En ytterligare expansion i Finnmarken skulle allvarligt försämra betingelserna för natur- och kulturmiljöerna i området, för friluftslivet och naturturismen samt för fast boende och fritidsboende.

Befolkningsminskning.

En alltför långt gången avflyttning från kommunen skulle riskera att naturvärdena och förutsättningarna för friluftslivet försämrars.

Detta skulle också försämra för de kvarvarande fast boende som är sysselsatta i den lokala förädlingsindustrin, i jord- och skogsbruk, handel, offentlig och enskild service i kommunen.

14. Planering och säkerställande

I Översiktsplan för år 2011 har hela Finnmarksområdet förutom Röbergfjället ålagts vindkraftsförbud, vilket är ett gott stöd för att kunna bevara de relativt ostörda natur- och kulturvärden, som finns för friluftslivet. Ref 1/ Sidan 46.

Ett exploateringsföretag för vindkraft hade år 2012 förhoppning att få till en ändring i översiktsplanen för att möjliggöra etablering av ett 90-tal 220 m höga vindkraftverk. En enig kommunstyrelse avvisade i beslut 2012-08-28 ett förslag att ändra översiktsplanen.

Drygt 60 talet berg skulle ha berörts av vindkraftsetableringen varav ca 40 berg belägna inom riksintresseområdet för friluftsliv.

Det finns ett flertal naturreservat och Natura 2000 områden inom Finnmarksområdet enligt A, B och C under punkt 7 ovan, se nedanstående tabell.

<u>Namn</u>	<u>Naturreservat</u>	<u>Natura 2000</u>	<u>Anmärkning</u>
Gransjöberget	X	X	Omr C
Ärten	X		Omr A
Lakoberget	X		Omr A under bildande
Tjärnberget	X	X	Omr B
Sälsklinten		X	Omr B
Rostberget		X	Omr B
Vargåsen	X		Omr A
Birtjärnsberget	X	X	Omr B

Skogsvårdslagen skall reglera skogsavverkning och hänsynstagande till djurliv och miljön. BMV upplever att kontrollen av att lagen efterlevs är otillräcklig, bl.a. med hänsyn tagen till känsliga biotoper längs sjöstränder och vattendrag.

Strandskyddslagen reglerar bebyggelse vid sjöar även om några sjöstränder, men med gott hänsynstagande till naturen och det rörliga friluftslivet skulle viss bebyggelse kunna accepteras på några ställen, så kallade LIS-områden.

15. Områdets huvuddrag

- Ett sammanhängande skogsområde
- Bergkulleterräng med graniter och porfyryr med toppar uppemot 550 m ö h
- Småkuperad moränterräng rik på myrar med växtrika hängmyrar och högmossar, samt flikiga sjöar med uddar och näs.
- Förekomst av sand- o grusåsar
- Barrblandskogar med förekomst av urskogspartier (naturreservat)

- Förekomst av bergkristall (ametist) vid sjön Ärtens naturreservat
- Rikt djurliv med älg, rådjur, hare, räv, bäver och numera vildsvin, uter samt de fyra stora rovdjuret (björn, varg, lo och järv) representerade i området
- Rika fågelsjöar med förekomst av storlom, smålom, fiskgjuse, lärkfalk, sångsvan, kanadagås, grågås
- Tjäder, orre och järpe samt rovfåglar såsom kungsörn, pilgrimsfalk, slaguggla, jorduggla, tornfalk, olika vråkar och hökar.
- Höjdläget medför riklig tillgång på snö som möjliggör skidåkning på längden över hela området och utförsåkning i Säfsen Resort i stor skala och i Lindesnäs för närvarande i relativt liten men växande skala.
- Fiskrika sjöar och vattendrag finns även med god tillgång på ädelfisk, såväl naturliga bestånd som utplanterad öring och röding. Sjöarna nyttjas såväl sommar som vintertid av fiskeintresserade i Dalarna och dess grannlandskap.
- Kulturhistoriska områden finns med talrika finnbyar. Finska invandrande började flytta till området redan i slutet av 1500-talet. Järnhantering med hytt- och bruksruiner med museum finns i Lindesnäs samt på flera ställen på andra sidan gränsen i Ludvika kommun.
- Talrika vandringsleder upprätthålls längs kyrk- och fäbodstigar. Övernattningsstugor finns bl.a. vid sjöarna Närsen, Rösjön, Flaten. Långsjön och Brindsjön.

16. Områdets avgränsning

Borta med vindens yttrande avser den del av riksintresseområdet Säfsen-Grangärde som ligger i Vansbro kommun. Den föreslagna utökningen ligger i sin helhet inom Vansbro kommun.

17. Andra riksintressen som berörs

Ett område väster om finnbyn Flaten är avsatt som riksintresse för vindkraft.

18. Övrigt underlag

Turismen och naturturismen har fått en allt större betydelse, som komplement till ett i normala fall välkött näringsliv i Vansbro kommun.

Där kan framförallt Vansbrosimningen nämnas som successivt utvecklats med maraton, triathlon, 12 mils cykellopp genom Finnmarken.

Två av de större vinterarrangemangen som sker på finnmarken är Svenska Rallyt, Finnmarknaden samt återkommande skidtävlingar.

Flygfesten i Dala Järna är ett välbesökt arrangemang.

Bygdespel finns sedan lång tid tillbaka i kommunen, såsom Ingmarsspelen i Nås och Trollbröllopet i Äppelbo, båda med naturanknytning.

Återkommande arrangemang med kursverksamhet och exkursioner hålls i Finnmarksmiljön.

Nyetableerad jakt- och friluftsmässa hölls i Lindesnäs 1 juni.

Sammantaget skapar turismen direkt och indirekt ett betydande antal säkra lokalt förankrade arbetstillfällen i kommunen.

Vansbro 2013-08-01

Föreningen Borta Med Vinden

.....

Gunnar Lindholm

Ordförande/

19. Bilagor

Bilaga 1 Karta över området, den del som ligger inom Vansbro kommun samt förslag om utökning.

Bilaga 2 Naturvärden för området B

20. Referenser

1. Vansbro kommuns översiktsplan oktober 2011
2. NVs Riksintresse för naturvård och friluftsliv, Handbok 2005:5
3. NVs Handbok 2005:1 utgåva 1, Terrängkörning
4. Länsstyrelsens och kommunens naturinventeringar.
5. Finnmarkens hembygdsförening/Kroktorp.
6. Vandringsleder i Vansbro kommun. Karta framtagen av Vansbro kommun. 2006.